

Indenrigs- og Sundhedsministeriet

Dato: 14. september 2004

Kontor: 1.s.kt.

J.nr.: 2004-1533-26

Sagsbeh.: BRA

Fil-navn: Drenggeomsk.notat.kim.sejr.doc

Omskæring af drenge - Ministeriets holdning

Spørgsmålet er aktualiseret ved 2 henvendelser (E-mails) af henholdsvis 22. marts og 11. august 2004 fra Foreningen mon Drenggeomskæring v/fm. Kim Sejr (der er folketingskandidat for RV).

E-mailen af 22. marts 2004 er besvaret ved ministerbrev af 11. maj 2004. Hensigten med denne besvarelse var, at "lukke" sagen ved at besvare foreningens mail generelt, uden at gå ind på de meget detaljerede spørgsmål, som foreningen rejste.

Denne måde at "lukke" sagen på må siges delvist at være mislykket.

Argumentationen i ministeriets svar af 11. maj 2004 var således:

- Drenggeomskæring er et kulturelt betinget fænomen, der har eksisteret i DK og i udlandet gennem generationer
- Bortset fra helt specielle tilfælde, er der ikke tale om en medicinsk intervention eller et terapeutisk indgreb
- Det ovenfor anførte medfører, at der ikke er tale om behandling i sundhedslovgivningens forstand, og drenggeomskæring er således ikke omfattet af patientretsstillingsloven
- Sundhedsfagligt aspekt: Operativt indgreb i lægelovens forstand, derfor lægelig supervision. (Følge principperne i patientretsstillingsloven).

Besvarelsen af den nye henvendelse af 11. august 2004 må tage udgangspunkt i det ovenfor anførte. Som sagt var besvarelsen et forsøg på at "lukke" sagen på en enkelt måde, og undgå at blive "fanget" af foreningens mange spørgsmål.

Det må imidlertid erkendes, at den forenklede argumentation ikke er holdbar i alle situationer. F.eks. har rene kosmetiske operationer intet medicinsk eller terapeutisk formål, men de omfattes alligevel af patientretsstillingslovens individbeskyttelsesregler, når de udføres af sundhedspersoner. Omvendt er det den samme argumentation (om ikke-behandling), som vi anvender, når vi tilbageviser at ville have noget at gøre med tatovering og piercing (bortset fra infektionsfaren, der "klares" med en folder fra Sundhedsstyrelsen).

Nedenfor er oplistet de – nye og til dels gentagne – spørgsmål, som foreningen rejser i mailen af 11. august 2004:

- 1) Er drenge, der lider skade ved omskæringen, dækket af patientforsikringen?

Svar: Det letteste ville være, at svare: Nej, da der ikke er tale om en behandling (et terapeutisk indgreb) i sundhedsvæsenets forstand (jf. brev af 11. maj 2004).

Svaret er *måske ikke helt holdbart*, hvis omskæringen finder sted hos en læge, f.eks. en plastikkirurg, og denne laver en faglig fejl (ikke lever op til specialistmålestokken). I så fald ville det vel være rimeligt, at der kunne udløses erstatning fra patientforsikringen?

Men hvad så med de omskæringer, der bliver foretaget under en læges supervision – f.eks. af overrabbineren i synagogen? Skal indgrebet så ikke kunne opfattes som udført af den superviserende læge, og dermed være omfattet af patientforsikringen (efter udvidelsen af lovens anvendelsesområde)?

BRA: Jeg plæderer for den "lette" løsning: Nej, da der ikke er tale om behandling i sundhedsvæsenets forstand. – I modsat fald vil ministeriet blive hvirvlet ind i et utal af ubehagelige spørgsmål, hvis besvarelse vil kræve en større udredning (eventuelt et udvalgsarbejde), jf. også foreningens øvrige spørgsmål nedenfor.

- 2) Er lægen/lægens medhjælp forpligtet til at journalføre de informationer, som lægen/lægens medhjælp afgiver om fordele, bivirkninger og ulemper ved indgrebet til barnets forældre?

Svar: Det letteste ville være at sige: Nej, da der ikke er tale om en behandling i sundhedsvæsenets forstand (jf. brev af 11. maj 2004).

Også i denne relation er svaret *måske ikke helt holdbart*, jf. argumentationen ovenfor. Hvis indgrebet finder sted hos en læge, eventuelt en speciallæge i plastikkirurgi, vil det vel være naturligt, at der føres journaler, der indeholder de sædvanlige oplysninger om givet information m.v. – Omvendt når indgrebet finder sted i synagogen, forekommer det "kunstigt".

- 3) Udleveres der lægelig information i skriftlig form om mandlig omskæring til forældrene forud for det operative indgreb?

Svar: Nej, da der ikke er tale om et terapeutisk indgreb, jf. diskussionen ovenfor.

- 4) Hvis nej, ønsker indenrigs- og sundhedsministeren at tage initiativ til at udfærdige sådant informerende materiale?

Svar: Nej, der er ikke tale om behandling. Et initiativ fra ministerens side vil let kunne blive opfattet som indgreb i den fri ret til at udøve sin religion.

- 5) Vil ministeren pålægge læger indberetning af rituel omskæring?

Svar: Nej. Fagligt unødvendigt og indgreb i den frie religionsudøvelse.

- 6) Foreningen ønsker en redegørelse for de medicinske / helbredsmæssige fordele ved mandlig omskæring?

Svar: En sådan redegørelse bør ikke udarbejdes, da der ikke er tale om behandling osv.

- 7) Ulemper ved mandlig omskæring. Foreligger der materiale og dokumentation herfor i det danske sundhedssystem?

Svar: Nej, da der ikke er tale om behandling osv.

- 8) I et § 20-spørgsmål har ministeren anført, at der er tale om et indgreb uden langsigtede sundhedsskadelige virkninger. Foreningen vil gerne modtage materiale, der kan bekræfte dette.

Svar: Svaret hvilede på en sundhedsfaglig vurdering. Der foreligger ikke noget egentligt dokumentationsmateriale.

- 9) Forefindes der dokumentation for de kortsigtede bivirkninger ved omskæring (smerter, blødning, infektion, arvævssdannelse og arvævssmerter)?

Svar: Nej.

- 10) I hvilket omfang gøres der brug af bedøvelse i forbindelse med omskæring af drenge (fuld bedøvelse/lokalbedøvelse)?

Svar: Ingen registrering heraf i sundhedsvæsenet.

- 11) Vil indenrigs- og sundhedsministeren tage initiativ til, at der foretages en dansk undersøgelse af de medicinske og sundhedsmæssige konsekvenser af mandlig omskæring?

Svar: Nej. Det er ikke sundhedsvæsenets opgave.

12) Foreligger der særlige retningslinier/vejledning til afdelinger på offentlige sygehuse og til private klinikker?

Svar: Nej (?)

13) I hvilket omfang ydes der fra det offentlige tilskud til at få foretaget et indgreb som rituel omskæring af drenge?

Svar: Ydelse af offentligt tilskud til drengeomskæring finder ikke mere sted.

Dette notat er et **internt papir**, der skal tjene som basis for en fastlæggelse af, hvilken holdning, ministeriet (og Sundhedsstyrelsen) skal have til drengeomskæring.

Der synes at være 3 muligheder:

- 1) Drengeomskæring er ikke behandling (ej terapeutisk indgreb), og derfor uden for patientretstillingsloven og den øvrige sundhedslovgivning (bortset fra, at der er tale om et operativt indgreb i lægelovens forstand).
- 2) Drengeomskæring er et indgreb, der helt kan ligestilles med terapeutiske indgreb (jf. store kosmetiske operationer), og derfor omfattet af patientretstillingsloven og den øvrige sundhedslovgivning.
- 3) En kombination af de to synspunkter under 1) og 2), således at visse sider af problemstillingen betragtes som "ikke-behandling" og visse sider som "behandling". (Men hvordan laves denne differentiering logisk? Evt. hvor udført af sundhedspersoner?)